

پروتکل کیوتو

در مورد کنوانسیون تغییرات اقلیم

کیوتو- ۱۹۹۸
(۱۳۷۶ ه. ش)

KYOTO PROTOCOL TO THE UNITES NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE ADOPTES KYOTO - 1998

هدف پروتکل :

افزایش کارایی انرژی در بخش‌های مربوط اقتصاد ملی ارتقاء فعالیت‌های پایدار مدیریت جنگل‌ها جنگل‌کاری و ایجاد جنگل‌های جدید ترغیب انواع پایدار کشاورزی در پرتو ملاحظات مربوط به تغییر آب و هوا ترغیب توسعه و گسترش استفاده از انواع جدید انرژی تجدید پذیر و فن‌آوری‌های کنترل انتشار دی‌اکسید کربن و فن‌آوری‌های پیشرفته و جدید بی‌خطر برای محیط زیست و

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول پنجاهم (۵۰) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نسبت به الحاق به پروتکل کیوتو از ملحقات کنوانسیون تغییر آب و هوا ۱۳۷۱ هجری شمسی (۱۹۹۲ میلادی) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست اقدام و اسناد مربوط را تسلیم نماید . دولت جمهوری اسلامی ایران در صورتی مجاز به استفاده از ماده ۱۸ پروتکل و ماده ۱۴ کنوانسیون در مورد حل اختلاف می‌باشد که در این مورد مراتب به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد .

پروتکل کیوتو در مورد تغییر آب و هوا

در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا

اعضای این پروتکل ؛

که عضو کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در مورد تغییر آب و هوا هستند که از این پس با عنوان «کنوانسیون» نامیده خواهند شد؛

در پیگیری هدف نهایی کنوانسیون به گونه‌ای که در ماده (۲) آن بیان شده است؛

با در نظر گرفتن مفاد کنوانسیون؛

با بهره جویی از ماده (۳) کنوانسیون؛

پیرو دستورالعمل برلین که براساس تصمیم ۱. پ س / ۱ کنفرانس اعضای کنوانسیون در اولین جلسه آن به تصویب رسیده است؛
به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱

از نظر این پروتکل، تعاریف ارائه شده در ماده (۱) کنوانسیون به کاربرده خواهند شد؛ بعلاوه:

۱- «کنفرانس اعضا» به کنفرانس اعضای کنوانسیون اطلاق می‌شود.

۲- «کنوانسیون» به کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد راجع به تغییر آب و هوا که در تاریخ ۹ مه ۱۹۹۲ میلادی (برابر با ۱۳۷۱/۲/۱۹ هجری شمسی) در نیویورک به تصویب رسیده است، اطلاق می‌شود.

۳- «هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا» به هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا اطلاق می‌شود که در سال ۱۹۸۸ میلادی (۱۳۷۷ هجری شمسی) به طور مشترک به وسیله سازمان هواشناسی جهانی و برنامه زیست محیطی سازمان ملل متحد تشکیل شد.

۴- «پروتکل مونترال» به پروتکل مونترال در مورد مواد کاهنده لایه ازن اطلاق می‌شود که در ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۷ میلادی (۱۳۶۶/۶/۲۶ هجری شمسی) در مونترال به تصویب رسید و متعاقباً جرح و تعدیل و اصلاح شد.

۵- «اعضای حاضر و رأی‌دهنده» به اعضای که حاضر هستند و رأی مثبت یا منفی می‌دهند، اطلاق می‌شود.

۶- «عضو» به عضو این پروتکل اطلاق می‌شود، جز در صورتی که متن به گونه دیگری مشخص نماید.

۷- «عضو مندرج در ضمیمه (۱)» به عضوی اطلاق می‌شود که در ضمیمه (۱) کنوانسیون آمده، به گونه‌ای که ممکن است اصلاح شود، یا عضوی به موجب جزء (ج) بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون اطلاعیه‌ای را ارائه کرده است.

(۱) هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) به منظور رسیدن به حد کمی انتشار و تعهدات مربوط به کاهش به موجب ماده (۳) و همچنین ترغیب توسعه پایدار موارد زیر را انجام خواهد داد:

الف) اجرا و یا تشریح بیشتر سیاستها و اقدامات طبق شرایط ملی خود مانند:

(۱) افزایش کارایی انرژی در بخش‌های مربوط اقتصاد ملی؛

(۲) محافظت و افزایش چاهک‌ها و انباره‌های گازهای گلخانه‌ای که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده‌اند، با توجه به تعهدات خود به موجب موافقت‌نامه‌های بین‌المللی زیست‌محیطی مربوط؛ ارتقاء فعالیتهای پایدار مدیریت جنگل‌ها، جنگل‌کاری و ایجاد جنگل‌های جدید؛

(۳) ترغیب اشکال پایدار کشاورزی در پرتو ملاحظات مربوط به تغییر آب و هوا؛

(۴) ترغیب تحقیق، توسعه و گسترش استفاده از انواع جدید و تجدیدپذیر انرژی و فن‌آوریهای کنترل انتشار دی‌اکسیدکربن و فن‌آوری‌های پیشرفته و جدید بی‌خطر برای محیط‌زیست؛

(۵) کاهش تدریجی یا حذف نقایص بازار، انگیزه‌های مالی، معافیت از عوارض و مالیات و یارانه‌ها در تمام بخش‌های انتشاردهنده گازهای گلخانه‌ای که در تضاد با هدف کنوانسیون و اجرای مکانیزم‌های بازار هستند.

(۶) تشویق اصلاحات مناسب در بخش‌های مربوط به هدف ترغیب سیاست‌ها و اقداماتی که نشر گازهای گلخانه‌ای را که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده است، کاهش داده یا محدود می‌نماید؛

(۷) اقداماتی در بخش حمل و نقل به منظور محدود کردن و یا کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای که بوسیله پروتکل مونترال کنترل نشده است؛

(۸) محدود کردن و یا کاهش گاز متان از طریق بهبود و به کارگیری مدیریت مواد زاید و نیز تولید، انتقال و توزیع انرژی.

ب) همکاری با سایر اعضا برای افزایش کارایی فردی و مشترک سیاست‌ها و اقدامات مصوب آنها به موجب این ماده در اجرای ردیف (۱) جزء (ت) بند (۲) ماده (۴) کنوانسیون. به این منظور اعضای مزبور برای مشارکت در تجربیات و تبادل اطلاعات خود در مورد سیاست‌ها و اقدامات مزبور از جمله روش‌های در حال توسعه برای بهبود مقایسه، شفافیت و کارایی آنها اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد.

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود یا به محض اینکه پس از آن عملی باشد راه‌های تسهیل همکاری یاد شده را با در نظر گرفتن کلیه اطلاعات مربوط بررسی خواهد کرد.

۲) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) محدود کردن یا کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نشده‌اند و ناشی از سوخته‌های مخزن هوایی و دریایی هستند را به ترتیب از طریق کار با سازمان بین‌المللی هواپیمایی بین‌المللی و سازمان بین‌المللی دریانوردی ادامه خواهند داد.

۳) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در جهت اجرای اقدامات و سیاست‌های موضوع این ماده تلاش خواهند کرد به صورتی که اثرات نامطلوب از جمله اثرات نامطلوب تغییر آب و هوا، تأثیر بر تجارت بین‌المللی و تأثیرات اجتماعی، محیطی و اقتصادی بر سایر اعضا به ویژه اعضای در حال توسعه و خصوصاً اعضای که در بندهای (۸) و (۹) ماده (۴) کنوانسیون مشخص شده‌اند را با توجه به ماده (۳) کنوانسیون به حداقل برسانند. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، می‌تواند در صورت اقتضا برای ترغیب اجرای مفاد این بند اقدامات بیشتری را معمول دارد.

۴) چنانچه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصمیم بگیرد که هماهنگ کردن سیاست‌ها و اقدامات موضوع جزء (الف) بند (۱) بالا با توجه به شرایط بالقوه ملی متفاوت مفید خواهد بود، راه‌ها و روشهایی را برای تشریح هماهنگی اقدامات و سیاست‌های مزبور بررسی خواهد نمود.

ماده ۳

۱- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) به طور منفرد یا مشترک تضمین خواهند نمود که کل میزان انتشار دی‌اکسیدکربن آنها که ناشی از دخالت انسان در طبیعت است معادل گازهای گلخانه‌ای فهرست شده در ضمیمه (الف) است و از مقدار تعیین شده برای آنها تجاوز نمی‌کند. این مقدار به موجب تعهد مربوط به کاهش و محدودیت کمی انتشار آنها که در ضمیمه (ب) درج شده و طبق مفاد این ماده با دیدگاه کاهش انتشار این گازها در سطح جهان به میزان ۵ درصد زیر میزان انتشار در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) در دوره تعهد ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ میلادی (۱۳۷۸ تا ۱۳۹۱ هجری شمسی) محاسبه می‌شود.

۲- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید تا سال ۲۰۰۵ میلادی (۱۳۸۴ هجری شمسی) در نیل به تعهدات خود به موجب این پروتکل پیشرفت قابل اثباتی داشته باشد.

۳- تغییرات خالص در انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع نشر و جابجایی آنها توسط چاهک‌ها که از تغییر بکارگیری زمین توسط دخالت مستقیم انسان و فعالیت‌های مربوط به جنگلها (که محدود به جنگل کاری، ایجاد مجدد جنگل و تخریب جنگل‌ها از سال ۱۹۹۰

میلادی- ۱۳۶۹ هجری شمسی- شده است) ناشی می‌شود و به صورت تغییرات اثبات‌پذیر موجودی در هر دوره تعهد اندازه‌گیری شده باید در جهت ایفای تعهدات هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) به موجب این ماده به کار گرفته شوند. انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابجایی آنها بوسیله چاهک‌ها که با فعالیت‌های مزبور ارتباط دارند باید به صورت شفاف و قابل اثبات گزارش شده و طبق مواد (۷) و (۸) مورد تجدید نظر قرار گیرند.

۴- قبل از اولین اجلاس کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) داده‌هایی را به منظور احراز میزان موجودی کربن خود در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) و امکان برآورد تغییر در موجودی کربن در سالهای بعدی برای هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی فراهم خواهد نمود. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، اولین جلسه خود و به محض امکان پس از آن، با در نظر گرفتن عدم قطعیت، شفافیت گزارش، قابلیت اثبات‌پذیری، روشهای هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا، مشاوره ارایه شده توسط هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی طبق ماده (۵) و تصمیمات کنفرانس اعضا باید درباره الگوها، قواعد و رهنمودهای مربوط به اینکه چطور و کدامیک از فعالیت‌های انسانی اضافی مرتبط با تغییرات انتشار و جابجایی گازهای گلخانه‌ای در خاکهای کشاورزی و تغییر بکارگیری زمین و طبقه‌بندی جنگل‌ها باید به مقدار مشخص شده برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) افزوده شود یا از آن کاسته شود، تصمیم‌گیری کند، اینگونه تصمیمات باید در دوره دوم و دوره‌های بعدی تعهد به کار گرفته شود یک عضو می‌تواند تصمیمات مربوط به فعالیت‌های انسانی اضافی را در اولین دوره تعهد خود به کار بندد مشروط به اینکه این فعالیت‌ها از سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) صورت پذیرفته باشد.

۵- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که دستخوش فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار هستند و سال یا دوره مبنای آنها به موجب تصمیم ۲. پ س / ۹ دومین اجلاس کنفرانس اعضای مشخص شده است باید همان سال یا دوره را برای اجرای تعهدات خود به موجب این ماده استفاده کنند. هر عضو دیگر مندرج در ضمیمه (۱) که دستخوش فرآیند عبور بسوی اقتصاد بازار است و هنوز اولین گزارش ملی خود را به موجب ماده (۱۲) کنوانسیون تسلیم نکرده است نیز می‌تواند کنفرانس اعضا را که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند از قصد خود برای استفاده از سال یا دوره مبنای تاریخی دیگری غیر از سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) برای اجرای تعهدات خود به موجب این ماده مطلع نماید. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در مورد قبول این اطلاعیه تصمیم‌گیری خواهد کرد.

۶- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، با توجه به بند (۶) ماده (۴) کنوانسیون، مقدار معینی قابلیت انعطاف را برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که دستخوش فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار هستند، در اجرای تعهدات آنها به موجب این پروتکل به غیر از تعهدات مندرج در این ماده، در نظر خواهد گرفت.

۷- مقدار تعیین شده هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) در اولین دوره تعهد مربوط به کاهش و محدودیت کمی انتشار، از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۱ میلادی (۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ هجری شمسی) برابر با درصد مشخص شده برای آن در ضمیمه (ب)، مربوط به کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل انتشار گازهای گلخانه‌ای فهرست شده در ضمیمه (الف) در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) یا سال یا دوره مبنایی است که طبق بند (۵) بالا مشخص شده ضربدر ۵ خواهد بود. آن دسته از اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که در مورد آنها تغییر کاربری زمین و جنگل کاری منبع خالص انتشار گازهای گلخانه‌ای در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) می‌باشد، باید کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل انتشار منهای مقدار جابجا شده در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) و ناشی از تغییر کاربری زمین است را برای محاسبه مقدار تعیین شده خود در سال یا دوره مبنایی انتشار ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) خود به حساب آورند.

۸- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) می‌تواند به منظور محاسبه موضوع بند (۷) فو سال مبنای خود را در مورد هیدروفلوروکربن‌ها، پرفلوروکربن‌ها و هگزا فلورید سولفور، سال ۱۹۹۵ میلادی (۱۳۷۴ هجری شمسی) قرار دهد.

۹- تعهدات مربوط به دوره‌های بعدی برای اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در اصلاحیه‌های ضمیمه (ب) این پروتکل که طبق بند (۷) ماده (۲۰) به تصویب خواهد رسید احراز خواهد شد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، بررسی تعهدات مزبور را حداقل (۷) سال قبل از اتمام دوره اول تعهد مذکور در بند (۷) فو شروع خواهد کرد.

۱۰- هر واحد کاهش نشر، یا هر بخش از مقدار تعیین شده که عضوی از عضو دیگر طبق ماده (۶) و ماده (۱۶) مکرر کسب می‌کند، باید به مقدار تعیین شده برای آن عضو اضافه شود.

۱۱- هر واحد کاهش نشر، یا هر بخش از مقدار تعیین شده که عضوی به عضو دیگر طبق مفاد ماده (۶) یا (۱۶) مکرر انتقال می‌دهد، باید از مقدار تعیین شده برای آن عضو کسر شود.

۱۲- هرگاه نشر تایید شده که عضوی از عضو دیگر طبق مفاد ماده (۱۲) کسب می‌کند باید به مقدار تعیین شده برای آن عضو اضافه شود.

۱۳- اگر میزان انتشار عضو مندرج در ضمیمه (۱) در خلال دوره تعهد کمتر از مقدار تعیین شده برای آن به موجب این ماده باشد، این اختلاف به درخواست آن عضو به مقدار تعیین شده برای آن عضو برای دوره‌های بعدی تعهد اضافه خواهد شد.

۱۴- هر عضوی مندرج در ضمیمه (۱) باید تلاش کند که تعهدات اشاره شده در بند (۱) فو را به گونه‌ای اجرا کند که تأثیرات نامطلوب اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی بر روی اعضای در حال توسعه به ویژه اعضای (۸) و (۹) ماده (۴)

کنوانسیون مشخص شده‌اند را به حداقل برساند. در راستای تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا در مورد اجرای بندهای مذکور، کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید اقدامات لازم را برای به حداقل رساندن تأثیرات نامطلوب تغییر آب و هوا و یا تأثیرات اقدامات واکنشی بر اعضای موضوع بندهای مذکور در اولین جلسه خود بررسی کند. در میان موضوعاتی باید بررسی شوند، تأمین اعتبارات مالی، بیمه و انتقال فن‌آوری قرار خواهد داشت.

ماده ۴

۱- آن دسته از اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که توافق نموده‌اند که تعهدات خود به موجب ماده (۳) را به صورت مشترک اجرا کنند، چنین تلقی خواهد شد که تعهدات مزبور را انجام داده‌اند مشروط به اینکه مقدار کل دی‌اکسیدکربن ناشی از دخالت انسان در طبیعت که معادل میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌باشد که در ضمیمه (الف) فهرست شده نباید از مقادیر تعیین شده برای آنها که براساس تعهدات مربوط به کاهش و محدودیت مقدار کمی آنها که در ضمیمه (ب) توضیح داده شده و طبق مفاد ماده (۳) محاسبه شده است تجاوز کند. سطح انتشار مربوط که به هر یک از اعضا موافقتنامه تخصیص داده شده بر آن موافقتنامه درج خواهد شد.

۲- اعضای هر گونه موافقتنامه مزبور، شرایط موافقتنامه را در تاریخ تودیع اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود به اطلاع دبیرخانه خواهند رساند. دبیرخانه نیز به نوبه خود، اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون را از شرایط موافقتنامه مطلع خواهد کرد.

۳- موافقتنامه در طول دوره تعهدی که در بند (۷) ماده (۳) مشخص شده است، همچنان مورد اجرا خواهد بود.

۴- چنانچه اعضا به طور مشترک، در چارچوب و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای فعالیت کنند، هر تغییری که در ترکیب سازمان صورت گیرد، بر روی تعهدات موجود به موجب این پروتکل تأثیر نخواهد گذاشت. هر تغییری در ترکیب سازمان فقط در مورد مقاصد تعهدات مزبور به موجب ماده (۳) که به دنبال تجدید نظر مزبور تصویب شده، اعمال خواهد شد.

۵- در صورتی که اعضای چنین موافقتنامه‌ای نتوانند به سطح کلی کاهش انتشار در مجموع نائل شوند، هر عضو چنین موافقتنامه‌ای مسئول سطح انتشار مربوط به خود که در موافقتنامه درج شده است، خواهد بود.

۶- چنانچه اعضا به طور مشترک، در چارچوب و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای فعالیت کنند که خود عضو این پروتکل است، هر کشور عضو آن سازمان وحدت اقتصادی که به طور انفرادی و همراه با سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای طبق ماده (۲۳) فعالیت می‌کند، در صورتی که نتواند به سطح کلی کاهش انتشار در مجموع نائل شود، مسئول سطح انتشار خود به گونه‌ای که در این ماده توضیح داده شده است خواهد بود.

ماده ۵

۱- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید حداکثر یکسال قبل از شروع اولین دوره تعهد، نظام ملی را برای برآورد میزان انتشار تمامی گازهای گلخانه‌ای از طریق منابع و جابجایی آنها توسط چاهکها که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند، در محل داشته باشند.

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود در مورد رهنمودهایی برای نظامهای ملی مزبور که باید شامل روشهای مشخص شده در بند (۲) زیر باشد تصمیم‌گیری خواهد کرد.

۲- روشهای مربوط به برآورد میزان انتشار تمامی گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابجایی آنها توسط چاهکها که در اثر دخالت انسان در طبیعت بوجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند باید مورد قبول هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا بوده و در سومین جلسه کنفرانس اعضا مورد توافق قرار گرفته باشد. در صورتی که روشهای مزبور به کار گرفته نشوند باید اصلاحات مناسبی اعمال شود که طبق روشهایی هستند که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود در مورد آنها توافق کرده است. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید از جمله براساس کار هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا و مشاوره تخصصی هیات فرعی مشاوره علمی و فنی با توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا به طور منظم روشها و اصلاحات مزبور را بررسی کرده و در صورت اقتضا مورد تجدیدنظر قرار دهد. تجدید نظر در مورد روشها یا اصلاحات باید تنها در جهت تعیین رعایت تعهدات به موجب ماده (۳) در مورد هر دوره تعهد تصویب شده، پس از آن تجدید نظر به کار گرفته شوند.

۳- توانایی بالقوه در گرم کردن کره زمین مورد استفاده برای محاسبه مقدار دی‌اکسیدکربن که معادل انتشار گازهای گلخانه‌ای از طریق منابع و جابجایی به وسیله چاهک است که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود می‌آیند و به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند و در ضمیمه (الف) فهرست شده‌اند باید مورد قبول هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا بوده و در سومین جلسه کنفرانس اعضا مورد توافق قرار گرفته باشد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید از جمله براساس کار هیأت بین‌الدولی تغییر آب و هوا و مشاوره تخصصی هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی، با توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا، توانایی بالقوه گازهای گلخانه‌ای در گرم کردن کره زمین را بررسی کرده و در صورت اقتضا مورد تجدید نظر قرار دهد. تجدید نظر در توانایی بالقوه در گرم کردن زمین تنها نسبت به تعهدات به موجب ماده (۳) در مورد هر دوره تعهد تصویب شده پس از آن تجدید نظر، اعمال خواهد شد.

ماده ۶

۶- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) از نظر ایفای تعهدات خود به موجب ماده (۳) می‌تواند واحدهای کاهش میزان انتشار را که از طرحهای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای از طریق منابع و جابجایی به وسیله چاهکها که در اثر دخالت انسان در طبیعت به وجود آمده‌اند

از افزایش مقدار جابجایی این گازها توسط چاهک‌ها در هر یک از بخش‌های اقتصاد بدست می‌آید، به اعضای دیگر انتقال داده یا از اعضا دیگر بگیرد.

مشروط بر آنکه:

(الف) هر یک از این طرحها به تصویب اعضای ذیربط رسیده باشد؛

(ب) هر یک از این طرحها، کاهش در انتشار از منابع یا افزایشی در جابجایی توسط چاهک‌ها را فراهم کند یعنی اضافه بر میزانی که به گونه دیگری اتفاق می‌افتد؛

(پ) هیچ واحد کاهش انتشار را در صورتی که مطابق تعهدات آن به موجب مواد (۵) و (۷) نباشد، دریافت نکند.

(ت) کسب واحدهای کاهش انتشار باید مکمل فعالیت‌های داخلی از نظر ایفای تعهدات به موجب ماده (۳) باشد.

۲- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند می‌تواند در اولین جلسه خود یا در اولین فرصت بعد از آن، رهنمودهای اجرای این ماده را از جمله برای تأیید و گزارش دهی بیشتر شرح دهد

۳- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) می‌تواند به موجب مسئولیت خود به اشخاص حقوقی اجازه شرکت در فعالیت‌هایی را که منجر به ایجاد، انتقال یا کسب واحدهای کاهش انتشار به موجب این ماده می‌شود، بدهد.

۴- اگر عضو مندرج در ضمیمه (۱) در مورد اجرای الزامات موضوع این بند طبق مفاد مربوط ماده (۸) سؤالی را مطرح کند، اکتساب و انتقال واحدهای کاهش انتشار ممکن است تا بعد از اینکه سؤال مطرح شود ادامه یابد، مشروط بر اینکه امکان استفاده از هر یک از واحدهای مزبور بوسیله یک عضو برای ایفای تعهدات خود به موجب ماده (۳) تا وقتی که موضوع موافقت حل و فصل شود، وجود نداشته باشد.

ماده ۷

۱- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید در گزارش موجودی سالانه خود در مورد انتشار گازهای گلخانه‌ای از منابع و جابجایی بوسیله چاهک‌ها که ناشی از دخالت انسان در طبیعت است و بوسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند، و طبق تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا رایج شده است، اطلاعات تکمیلی لازم را که طبق بند (۴) زیر تعیین خواهد شد، از نظر حصول اطمینان از رعایت ماده (۳) درج کند.

۲- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید اطلاعات تکمیلی مورد نیاز جهت اثبات رعایت تعهدات خود به موجب این پروتکل را که طبق بند (۴) زیر تعیین خواهد شد در گزارش ملی خود که به موجب ماده (۱۲) کنوانسیون رایج شده است، بگنجانند.

۳- هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) باید سالیانه اطلاعات مقرر به موجب بند (۱) فو را ارایه دهد که شروع آن با اولین گزارش موجودی به موجب کنوانسیون برای اولین سال دوره تعهد پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برای آن عضو، صورت خواهد گرفت. هر عضو مزبور باید اطلاعات مقرر به موجب بند (۲) فو را به عنوان قسمتی از اولین گزارش ملی خود به موجب کنوانسیون پس از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل در مورد آن و پس از تصویب رهنمودهایی که در بند (۴) زیر پیش‌بینی شده است ارایه نماید. دفعات ارایه اطلاعات بعدی مقرر به موجب این ماده توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند با توجه به جدول زمانی برای ارایه گزارش‌های ملی که کنفرانس اعضا در مورد آن تصمیم‌گیری کرده است، تعیین خواهد شد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود رهنمود تهیه اطلاعات مقرر به موجب این ماده را تصویب خواهد کرد و پس از آن رهنمودهای تهیه اطلاعات به موجب این ماده را با توجه به رهنمودهای تهیه گزارش ملی توسط اعضای مندرج در ضمیمه (۱) که به تصویب کنفرانس اعضا رسیده است، به طور ادواری مورد تجدید نظر قرار خواهد داد. همچنین کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند باید پیش از اولین دوره تعهد در مورد چگونگی محاسبه مقادیر تعیین شده، تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۸

۱- اطلاعاتی که به موجب ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارایه می‌شود، بوسیله گروه‌های متخصص بررسی به موجب تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا و طبق رهنمودهایی بدین منظور به موجب بند (۴) توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب شده‌اند مورد بررسی قرار خواهد گرفت. اطلاعاتی که به موجب بند (۱) ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارایه می‌گردد به عنوان بخشی از گردآوری و محاسبه سالانه ذخیره انتشار و مقادیر تعیین شده، مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت. به علاوه اطلاعاتی که به موجب بند (۲) ماده (۷) توسط هر عضو مندرج در ضمیمه (۱) ارایه می‌گردد به عنوان بخشی از بررسی گزارشات مورد بررسی و تجدید نظر قرار خواهند گرفت.

۲- گروه‌های متخصص بررسی به وسیله دبیرخانه هماهنگ خواهند شد و متشکل از متخصصینی خواهند بود که از میان افراد معرفی شده توسط اعضای کنوانسیون یا در صورت اقتضا سازمان‌های بین‌الدولی، طبق رهنمودی که به همین منظور توسط کنفرانس اعضا پیش‌بینی شده است، انتخاب گردیده‌اند.

۳- فرآیند بررسی باید ارزیابی فنی جامع و کاملی از تمام جنبه‌های اجرا توسط عضو این پروتکل باشد. گروه‌های متخصص بررسی باید گزارشی را برای کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تهیه کنند که اجرای تعهدات را ارزیابی کرده

و مسائل بالقوه و عوامل مؤثر در اجرای تعهدات را مشخص کند. این گزارش‌ها توسط دبیرخانه بین کلیه اعضای کنوانسیون توزیع خواهد شد.

دبیرخانه سوالات مربوط به اجرا را که در این گزارش‌ها مشخص شده است برای بررسی بیشتر توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، فهرست خواهد کرد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود رهنمودهای بررسی اجرا بوسیله گروه‌های متخصص بررسی را با توجه به تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا تصویب نموده و پس از آن به صورت ادواری آنها را مورد تجدید نظر قرار خواهد داد.

۵- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند با کمک هیأت فرعی اجرا و در صورت اقتضاء هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی موارد زیر را بررسی خواهد نمود:

(الف) اطلاعات ارایه شده به موجب ماده (۷) توسط اعضا و گزارش‌های انجام بررسی‌های کارشناسانه بر روی آنها به موجب این ماده و

(ب) سوالات مربوط به اجرا که توسط دبیرخانه به موجب بند (۳) فو فهرست شده و همچنین سوالاتی که توسط اعضا مطرح شده است.

۶- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، پیرو بررسی خود در مورد اطلاعات موضوع بند (۵) فو در مورد هر یک از موضوعات لازم برای اجرای این پروتکل تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده ۹

۱- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضا این پروتکل فعالیت می‌کند، در پرتو بهترین اطلاعات علمی و ارزیابی موجود در مورد تغییر آب و هوا و اثرات آن و همچنین اطلاعات فنی، اجتماعی و اقتصادی مربوط، این پروتکل را به صورت ادواری مورد تجدیدنظر قرار خواهد داد. این تجدیدنظرها با تجدیدنظرهای مربوط به موجب کنوانسیون به ویژه موارد مقرر در جزء (ب) بند (۲) ماده (۴) و جزء (الف) بند (۲) ماده (۷) کنوانسیون هماهنگ خواهد شد. کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند بر پایه این بررسی‌ها اقدامات مناسبی را اتخاذ خواهد کرد.

۲- اولین تجدیدنظر در دومین اجلاس کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند صورت خواهد گرفت. تجدیدنظرهای بعدی در فاصله‌های منظم و با روشی به موقع انجام خواهد شد.

کلیه اعضا با توجه به مسئولیتهای مشترک و در عین حال متفاوت خود، اولویتهای توسعه منطقه‌ای و ملی خاص خود، اهداف و شرایط، بدون عنوان کردن تعهدات جدید برای اعضای که نام آنها در ضمیمه (۱) درج نشده، همچنین تأیید مجدد تعهدات موجود در بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون و ادامه روند پیشرفت در اجرای این تعهدات به منظور دستیابی به توسعه پایدار با توجه به بندهای (۳)، (۵) و (۷) و ماده (۴) کنوانسیون:

(الف) در صورتی که مناسب باشد و در حد امکان، به منظور بهبود کیفیت عوامل محلی نشر و داده‌های فعالیت و یا الگوهایی که منعکس‌کننده شرایط اقتصادی، اجتماعی هر عضو برای تهیه و روز آمد کردن ادواری فهرستهای ملی انتشار گازهای گلخانه‌ای، از منابع و جابجایی از طریق چاهکها، می‌باشد که به وسیله پروتکل مونترال کنترل نمی‌شوند و ناشی از دخالت انسان در طبیعت می‌باشند، برنامه‌های مقرون به صرفه و در صورت اقتضا منطقه‌ای را با استفاده از روش‌های قابل مقایسه‌ای که کنفرانس اعضا در مورد آنها توافق نموده است و سازگار با رهنمودهای تهیه گزارش ملی مصوب کنفرانس اعضا است، تنظیم خواهند نمود.

(ب) برنامه‌های ملی و در صورت اقتضا منطقه‌ای را که شامل اقداماتی برای تعدیل تغییر آب و هوا و اقداماتی برای تسهیل انطباق لازم با تغییر آب و هوا می‌باشد تنظیم، اجرا و منتشر کرده و به طور منظم به روز خواهند کرد:

۱- این برنامه‌ها باید از جمله با بخش‌های انرژی، حمل و نقل، صنعت و نیز کشاورزی، جنگلداری، مدیریت مواد زاید ارتباط داشته باشد. به علاوه فن‌آوریهای انطباقی و روش‌های بهبود طرح‌های فضایی باید قابلیت انطباق با تغییر آب و هوا را افزایش دهد و

۲- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) باید اطلاعات مربوط به اقدامات به موجب این پروتکل از جمله برنامه‌های ملی را طبق رهنمودهای مقرر در ماده (۸) ارائه دهند و سایر اعضا باید تلاش کنند تا در صورت اقتضا اطلاعات مربوط به برنامه‌هایی که شامل اقداماتی است که هر عضو معتقد است می‌تواند در مورد تغییر آب و هوا و اثرات نامطلوب آن انجام دهد از جمله جلوگیری از افزایش نشر گازهای گلخانه‌ای و گسترش جابجایی از طریق چاهکها و ظرفیت‌سازی و اقدامات تطبیق‌پذیری می‌شود در گزارشات ملی خود ملحوظ نمایند.

(پ) در زمینه ارتقا الگوهای موثر توسعه، به کارگیری و انتشار و اتخاذ کلیه اقدامات عملی برای ارتقاء؛ تسهیل و در صورت اقتضا تأمین هزینه انتقال یا دستیابی به فن‌آوریهای بی‌خطر از نظریست محیطی، دانش فنی، رویه‌ها و فرآیندهای مربوط به تغییر آب و هوا خصوصاً در کشورهای در حال توسعه، از جمله تنظیم سیاستها و برنامه‌هایی برای انتقال موثر فن‌آوریهای بی‌خطر از نظریست محیطی که متعلق به عموم بوده یا در دسترس همگان است و ایجاد محیطی برای بخش خصوصی برای اینکه بتواند فن‌آوری‌های بی‌خطر از نظریست محیطی را ترغیب نموده، دسترسی به آنها را ارتقاء بخشیده و انتقال دهد، همکاری خواهند نمود؛

(ت) در تحقیقات علمی و فنی همکاری نموده و نگهداری و توسعه نظامهای نظارتی اصولی و توسعه بایگانی داده‌ها را ارتقاء خواهند بخشید تا عدم قطعیت‌های مرتبط با سیستم آب و هوا، تأثیرات نامطلوب ناشی از تغییر آب و هوا و نتایج اقتصادی و اجتماعی استراتژیهای واکنشی مختلف را کاهش دهند، و توسعه و تقویت ظرفیتهای درونی و تواناییهای آنها را ارتقاء بخشند تا در تلاشهای بین‌المللی و بین‌الدولی، برنامه‌ها و شبکه‌های تحقیقاتی و نظارت اصولی با توجه به ماده (۵) کنوانسیون مشارکت داشته باشند.

(ث) در توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی از جمله تقویت ظرفیت‌سازی ملی به ویژه ظرفیتهای انسانی وسازمانی و تبادل یا مأمور نموده کارکنان برای آموزش متخصصین در این زمینه به ویژه برای کشورهای در حال توسعه و تسهیل آگاهی عمومی و دسترسی همگان به اطلاعات راجع به تغییر آب و هوا در سطح ملی و در صورت اقتضاء با استفاده از هیأت‌های موجود همکاری نموده و آن را ارتقاء خواهند بخشید. الگوهای مناسب برای انجام این فعالیتها از طریق هیأت‌های مربوط کنوانسیون با توجه به ماده (۶) آن توسعه خواهند یافت.

(ج) اطلاعات مربوط به برنامه‌ها و فعالیت‌های متقبل شده به موجب این ماده را طبق تصمیم‌های مربوط کنفرانس اعضا در گزارش ملی خود درج خواهند کرد.

(چ) در اجرای تعهدات موضوع این ماده بند (۸) ماده (۴) کنوانسیون را مورد توجه کامل قرار خواهند داد.

ماده ۱۱

۱- اعضا در اجرای ماده (۱۰) مفاد بندهای (۴)، (۵)، (۷)، (۸) و (۹) ماده (۴) کنوانسیون را مدنظر قرار خواهند داد.

۲- در زمینه اجرای بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون، طبق بند (۳) ماده (۴) و ماده (۱۱) کنوانسیون و از طریق واحدهای فعال یا واحدهای مکانیزم مالی کنوانسیون اعضای توسعه یافته و سایر اعضای توسعه یافته مندرج در ضمیمه (۲) کنوانسیون باید:

(الف) منابع مالی جدید و اضافی جهت تأمین کل هزینه‌های مورد توافق که اعضای در حال توسعه در پیشبرد اجرای تعهدات موجود به موجب جزء (الف) بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون که در بند (الف) ماده (۱۰) گنجانده شده متحمل می‌شوند را تأمین نمایند.

(ب) همچنین منابع مالی را از جمله برای انتقال فن‌آوری مورد نیاز اعضای در حال توسعه به منظور تأمین کلیه هزینه‌های اضافی پیشبرد اجرای تعهدات موجود در بند (۱) ماده (۴) کنوانسیون که در بند (الف) ماده (۱۰) گنجانده شده و بین یک عضو در حال توسعه و مؤسسه بین‌المللی یا موسسات موضوع ماده (۱۱) کنوانسیون طبق آن ماده مورد توافق قرار گرفته است، فراهم خواهند کرد.

در اجرای این تعهدات باید لزوم صحت و قابل پیش‌بینی بودن جریان سرمایه‌ها و اهمیت مسئولیت مناسب که بین کشورهای توسعه یافته به طور مشترک وجود دارد، در نظر گرفته شود. راهنمایی مکانیزم مالی کنوانسیون در تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا از جمله تصمیمات اتخاذ شده قبل از تصویب این پروتکل با اعمال تغییرات لازم در مورد مفاد این بند به کار گرفته خواهد شد.

۳- همچنین اعضای توسعه یافته و دیگر اعضای توسعه یافته مندرج در ضمیمه (۲) کنوانسیون می‌توانند منابع مالی برای اجرای ماده (۱۰) را از طریق مجاری دو طرفه، منطقه‌ای و سایر مجاری چند جانبه فراهم کنند و اعضای در حال توسعه نیز می‌توانند از این منابع سود ببرند.

ماده ۱۲

۱- بدینوسیله مکانیزم توسعه پاک تعریف می‌شود.

۲- هدف از مکانیزم توسعه پاک کمک به اعضای مندرج نشده در ضمیمه (۱) جهت دستیابی به توسعه پایدار و کمک به هدف نهایی کنوانسیون و همچنین مساعدت به اعضای مندرج در ضمیمه (۱) برای نیل به رعایت تعهدات کاهش و محدودیت کمی انتشار به موجب ماده (۳) می‌باشد.

۳- به موجب مکانیزم توسعه پاک:

الف- اعضای مندرج نشده در ضمیمه (۱) از فعالیتهای پروژه که منجر به کاهش نشر تأیید شده می‌شوند، بهره خواهند برد.

ب- اعضای مندرج در ضمیمه (۱) می‌توانند از کاهش نشر تأیید شده که از فعالیتهای پروژه مزبور حاصل شده است برای کمک به رعایت تعهدات کاهش و محدودیت کمی نشر به موجب ماده (۳) به گونه‌ای که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند معین کرده است، استفاده نمایند.

۴- مکانیزم توسعه پاک منوط به اختیار و راهنمایی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، خواهد بود و هیأت اجرایی مکانیزم توسعه پاک بر آن نظارت خواهد کرد.

۵- کاهش نشر که از هر فعالیت پروژه‌ای حاصل می‌شود باید به وسیله مؤسسات عملیاتی که توسط کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند انتخاب می‌گردند براساس موارد زیر تأیید گردد.

الف) مشارکت داوطلبانه که توسط هر عضو مورد بحث پذیرفته شده باشد.

ب) منابع واقعی، قابل اندازه‌گیری و درازمدت که با کاهش تغییر آب و هوا ارتباط دارد و

پ) کاهش نشری که اضافه بر مقداری است که در غیاب فعالیت‌های پروژه تأیید شده حاصل خواهد شد.

۶- مکانیزم توسعه پاک در صورت لزوم به تأمین وجه فعالیت‌های پروژه‌ای تأیید شده کمک خواهد کرد.

۷- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در نخستین جلسه خود، الگوها و رویه‌هایی را با هدف

تضمین شفافیت، کارایی و قابلیت پاسخگویی از طریق ممیزی مستقل و تأیید فعالیت‌های پروژه، تعیین خواهد کرد.

۸- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تضمین خواهد نمود که بخشی از عایدات فعالیت‌های

پروژه تأیید شده برای تأمین هزینه‌های اجرایی و نیز کمک به اعضای در حال توسعه‌ای که بویژه در برابر تأثیرات نامطلوب تغییر آب و هوا

از لحاظ تأمین هزینه‌های انطباق آسیب پذیر هستند، به کار می‌رود.

۹- مشارکت به موجب مکانیزم توسعه پاک از جمله در فعالیت‌های موضوع جزء (الف) بند (۳) فو و کسب کاهش نشر تأیید شده،

می‌تواند مؤسسات خصوصی و یا دولتی را در برگیرد و تابع هر گونه راهنمایی که ممکن است توسط هیأت اجرایی مکانیزم توسعه پاک

ارایه گردد، می‌باشد.

۱۰- کاهش نشر تأیید شده که در طی دوره زمانی از سال ۲۰۰۰ میلادی (۱۳۷۹ هجری شمسی) تا آغاز اولین دوره تعهد به دست

آمده است می‌تواند جهت کمک به تحقق رعایت در اولین دوره تعهد به کار رود.

۱۱- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در چهارمین جلسه خود مفاهیم ضمنی بند (۱۰) فو را

تجزیه و تحلیل خواهد کرد.

ماده ۱۳

۱- کنفرانس اعضا که رکن عالی کنوانسیون است، به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت خواهد کرد.

۲- اعضای کنوانسیون که عضو این پروتکل نیستند، می‌توانند به عنوان ناظر در جریان هر یک از جلسات کنفرانس اعضا که به عنوان

اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، شرکت داشته باشند. هنگامی که کنفرانس اعضا به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت

می‌کند، اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل تنها توسط آن اعضای انجام خواهد شد که عضو این پروتکل هستند.

۳- زمانی که کنفرانس اعضا به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند، هر عضو دفتر کنفرانس اعضا که نماینده یک عضو

کنوانسیون می‌باشد که در آن زمان عضو پروتکل نیست، به وسیله عضو دیگری که از میان اعضای این پروتکل و توسط آنها انتخاب

می‌گردد، جایگزین خواهد شد.

۴- کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند اجرای این پروتکل را به طور منظم بررسی و در حوزه اختیار خود برای ترغیب اجرای مؤثر آن، تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد کرد. کنفرانس وظایفی را که توسط پروتکل به آن محول شده، انجام خواهد داد:

الف- اجرای این پروتکل توسط اعضا، اثرات کلی ناشی از اقدامات انجام شده به موجب این پروتکل بویژه اثرات زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی و نیز تأثیرات فزاینده و مقدار پیشرفتی که در جهت هدف کنوانسیون حاصل شده را بر پایه کلیه اطلاعات در دسترس آن طبق مفاد این پروتکل ارزیابی خواهد کرد.

ب- با توجه به بررسی‌های مقرر به موجب جزء (ت) بند (۲) ماده (۴) و بند (۲) ماده (۷) کنوانسیون، در پرتو هدف کنوانسیون و تجربیاتی که از اجرای کنوانسیون بدست آمده و تکامل تدریجی آگاهی علمی و فنی، تعهدات اعضا به موجب این پروتکل را به صورت دوره‌ای مورد رسیدگی قرار خواهد داد و در این خصوص گزارشات منظم درباره اجرای این پروتکل را بررسی و تصویب خواهد نمود.

پ- تبادل اطلاعات در مورد اقدامات اتخاذ شده توسط اعضا برای پرداختن به موضوع تغییر آب و هوا و تأثیرات آن را با توجه به شرایط، مسئولیتها و تواناییهای متفاوت اعضا و تعهدات مربوط آنها به موجب این پروتکل ترغیب و تسهیل خواهد نمود.

ت- به درخواست دو یا تعداد بیشتری از اعضا هماهنگی اقدامات اتخاذ شده توسط آنها برای پرداختن به موضوع تغییرات آب و هوا و تأثیرات آن را با توجه به شرایط، مسئولیتها و تواناییهای متفاوت اعضا و تعهدات مربوط آنها به موجب این پروتکل را تسهیل خواهد نمود.

ث- طبق هدف کنوانسیون و مفاد این پروتکل و توجه کامل به تصمیمات مربوط کنفرانس اعضا، توسعه و بهبود دوره‌ای روش‌های قابل مقایسه برای اجرای مؤثر این پروتکل اعضا (که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند) با آن موافقت کرده ترغیب و هدایت خواهد نمود.

ج- موارد ضروری برای اجرای این پروتکل را توصیه خواهد کرد.

چ- برای بسیج منابع مالی طبق بند (۲) ماده (۱۱) تلاش خواهد کرد.

ح- هیأت‌های فرعی را که برای اجرای این پروتکل ضروری بنظر می‌رسند تاسیس خواهد نمود.

خ- در صورت اقتضا خدمات و همکاری و اطلاعات تهیه شده توسط سازمان بین‌المللی ذیصلاح و هیأت‌های بین‌الدولی و غیردولتی را درخواست و مورد استفاده قرار خواهد داد.

د- وظایفی را که ممکن است برای اجرای این پروتکل لازم باشد، انجام داده و کارهای محوله ناشی از تصمیم کنفرانس اعضا را بررسی خواهند کرد.

۵- آیین کار کنفرانس اعضا و تشریفات مالی کنوانسیون با اعمال تغییرات لازم به موجب این پروتکل اعمال خواهد شد مگر در مواردی که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به اتفاق آراء به گونه دیگری تصمیم‌گیری کرده باشد.

۶- اولین جلسه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند توسط دبیرخانه به دنبال اولین جلسه کنفرانس اعضا که بعد از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این پروتکل برنامه ریزی شده است، تشکیل خواهد شد. جلسات عادی بعدی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند هر سال و به دنبال جلسات عادی کنفرانس اعضا تشکیل خواهد شد مگر در صورتی که کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به گونه دیگری تصمیم‌گیری کرده باشد.

۷- جلسات فوآلعه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در مواقع دیگری تشکیل خواهد شد که به وسیله کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند ضروری تشخیص داده شود یا به درخواست کتبی هر یک از اعضا مشروط بر اینکه ظرف شش ماه از زمان ارسال درخواست به اعضا توسط دبیرخانه حداقل یک سوم اعضا از آن حمایت کنند.

۸- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز هر کشور عضو آنها یا ناظر در آنها که عضو کنوانسیون نیستند می‌توانند در جلسات کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به عنوان ناظر نمایندگی داشته باشند. هر هیأت یا آژانس اعم از ملی یا بین‌المللی، دولتی یا غیردولتی که در مورد موضوعات مشمول این پروتکل واجد شرایط هستند و دبیرخانه را از خواسته خود مبنی بر نمایندگی داشتن به عنوان ناظر در جلسه کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند مطلع ساخته باشند نیز می‌توانند به عنوان ناظر پذیرفته شوند، مگر اینکه حداقل یک سوم اعضای حاضر با آن مخالفت کنند. پذیرش و شرکت ناظرین با رعایت آئین کار موضوع بند (۵) فو خواهد بود.

ماده ۱۴

۱- دبیرخانه‌ای که به موجب ماده (۸) کنوانسیون تاسیس شده است به عنوان دبیرخانه این پروتکل انجام وظیفه خواهد کرد.

۲- بند (۲) ماده (۸) کنوانسیون در مورد وظایف دبیرخانه و بند (۳) ماده (۸) کنوانسیون درباره ترتیبات ایجاد شده برای وظائف دبیرخانه با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد. به علاوه دبیرخانه وظائفی را که به موجب این پروتکل به آن محول شده است، انجام خواهد داد.

ماده ۱۵

۱- هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیات فرعی اجرایی که به موجب مواد (۹) و (۱۰) کنوانسیون تاسیس شده‌اند به ترتیب به عنوان هیات فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی این پروتکل فعالیت خواهند کرد. مفاد مربوط به وظائف این دو هیات به موجب کنوانسیون با اعمال تغییرات لازم، در مورد پروتکل به ترتیب به دنبال اجلاس هیات فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی این پروتکل به ترتیب به دنبال اجلاس هیأت فرعی مشاوره علمی و فنی و هیأت فرعی اجرایی کنوانسیون تشکیل خواهد شد.

۲- آن دسته از اعضای کنوانسیون که عضو این پروتکل نمی‌باشند می‌توانند به عنوان ناظر در جریان جلسات هیاتهای فرعی حضور داشته باشند. هنگامی که هیاتهای فرعی به عنوان هیاتهای فرعی این پروتکل فعالیت می‌کنند اتخاذ تصمیمات به موجب این پروتکل تنها به وسیله اعضای این پروتکل انجام خواهد شد.

۳- هنگامی که هیاتهای فرعی که به موجب مواد (۹) و (۱۰) کنوانسیون تأسیس شده‌اند، وظائف خود را در مورد موضوعات مربوط به این پروتکل انجام می‌دهند، هر عضو دفاتر هیاتهای فرعی مزبور که نماینده یک عضو کنوانسیون است که در آن زمان عضو این پروتکل نیست، توسط عضو اضافی که از بین اعضای این پروتکل و توسط خود آنها انتخاب می‌شود جایگزین خواهد شد.

ماده ۱۶

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند به محض امکان، اعمال این پروتکل را بررسی خواهد نمود و در صورت اقتضا فرآیند شورایی چند جانبه موضوع ماده (۱۳) کنوانسیون را با توجه به تصمیمات مربوطی که ممکن است توسط کنفرانس اعضا گرفته شده باشد، اصلاح خواهد نمود هر فرآیند شورایی چند جانبه که در مورد این پروتکل اعمال می‌شود، بدون لطمه زدن به رویه‌ها و مکانیزم‌هایی که مطابق ماده (۱۷) ایجاد شده، عمل خواهد نمود.

ماده ۱۶ مکرر

کنفرانس اعضا اصول، الگوها، قواعد و رهنمودهای مربوط را به ویژه برای تأیید، گزارش و مسئولیت تجارت نشر تعریف خواهد کرد. اعضای مندرج در ضمیمه (ب) می‌توانند در تجارت نشر در جهت اجرای تعهدات خود به موجب ماده (۳) شرکت کنند. این تجارت مکمل فعالیت‌های داخلی در جهت ایفای تعهدات کاهش و محدودیت کمی انتشار به موجب ماده مذکور باشد.

ماده ۱۷

کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند در اولین جلسه خود، رویه‌ها و مکانیزم‌های مناسب و مؤثری را برای تعیین و مورد بحث قرار دادن موارد عدم رعایت مفاد این پروتکل، از جمله از طریق تهیه فهرست گزارشی از نتایج با توجه به علت،

نوع درجه و دفعات عدم رعایت، تصویب خواهد نمود. هر یک از رویه‌ها و مکانیزم‌ها به موجب این ماده که متضمن نتایج الزام‌آور باشد، از طریق اصلاحیه این پروتکل تصویب خواهد شد.

ماده ۱۸

مفاد ماده (۱۴) کنوانسیون در مورد حل و فصل اختلاف‌ها با اعمال تغییرات لازم، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

ماده ۱۹

۱- هر عضو می‌تواند اصلاحیه‌هایی را در مورد این پروتکل پیشنهاد دهد.

۲- اصلاحیه‌های این پروتکل در جلسه عادی کنفرانس اعضا که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب خواهد شد. متن هر اصلاحیه پیشنهادی این پروتکل توسط دبیرخانه حداقل (۶) ماه قبل از جلسه‌ای که در آن اصلاحیه جهت تصویب پیشنهاد می‌شود، به کلیه اعضا ارسال خواهد شد. دبیرخانه همچنین متن هر یک از اصلاحیه‌های شده را به اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون و جهت اطلاع به امین اسناد ارسال خواهد کرد.

۳- اعضا برای نیل به اتفا آراء در مورد هر اصلاحیه پیشنهادی این پروتکل همه تلاش خود را به کار خواهند گرفت. اگر تمام تلاشها برای نیل به اتفا آراء به نتیجه نرسد و توافقی حاصل نشده باشد، به عنوان آخرین راه، اصلاحیه با رأی اکثریت سه چهارم حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب خواهد شد. اصلاحیه تصویب شده توسط دبیرخانه به امین اسناد ارسال خواهد شد و وی آن را برای پذیرش به تمامی اعضا ارسال خواهد نمود.

۴- اسناد پذیرش مربوط به اصلاحیه، نزد امین اسناد تودیع خواهد شد. اصلاحیه‌ای که طبق بند (۳) فو به تصویب رسیده است. در نودمین روز پس از تاریخ دریافت اسناد پذیرش سه چهارم اعضای این پروتکل توسط امین اسناد در مورد اعضایی که آن را پذیرفته‌اند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۵- اصلاحیه برای هر عضو دیگر، در نودمین روز پس از تاریخی که در آن، عضو مزبور اسناد پذیرش اصلاحیه مذکور را نزد امین اسناد تودیع نماید، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۰

۱- ضمیمه‌های این پروتکل بخش تفکیک ناپذیر آن را تشکیل خواهند داد وارجاع به این پروتکل همزمان در حکم ارجاع به ضمیمه آن می‌باشد مگر اینکه به گونه دیگری به طور صریح پیش‌بینی شده باشد. هر ضمیمه‌ای که بعد از لازم‌الاجرا شدن این پروتکل تصویب گردد منحصر به فهرستها، اشکال و دیگر موارد توصیفی خواهد بود که دارای ویژگی علمی، فنی، رویه‌ای یا اجرایی است.

۲- هر عضو می‌تواند درباره الحاق ضمیمه‌ای به این پروتکل و اصلاح ضمیمه این پروتکل پیشنهادهای خود را ارائه دهد.

۳- ضمیمه‌های این پروتکل و اصلاحیه‌های ضمیمه‌های آن در جلسه عادی کنفرانس که به عنوان اجلاس اعضای این پروتکل فعالیت می‌کند تصویب خواهد شد. متن هر ضمیمه پیشنهادی یا اصلاحیه ضمیمه توسط دبیرخانه حداقل (۶) ماه قبل از جلسه‌ای که در آن موارد مزبور برای تصویب پیشنهاد شده به اعضا ارسال خواهد شد. دبیرخانه همچنین متن هر ضمیمه پیشنهادی یا اصلاحیه ضمیمه را به اعضا و امضاکنندگان کنوانسیون و جهت اطلاع به امین اسناد ارسال خواهد نمود.

۴- اعضا برای نیل به اتفاق آراء در مورد هر ضمیمه پیشنهادی یا اصلاحیه ضمیمه همه تلاش خود را به کار خواهند گرفت. اگر تمام تلاشها برای نیل به اتفاق آراء به نتیجه نرسند و توافقی حاصل شده باشد به عنوان آخرین راه، ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه با رأی اکثریت سه چهارم اعضای حاضر و رأی‌دهنده در جلسه تصویب خواهد شد. ضمیمه یا اصلاحیه تصویب شده، توسط دبیرخانه به امین اسناد ارسال خواهد شد و وی آن را برای پذیرش به تمام اعضا ارسال خواهد کرد.

۵- هر ضمیمه‌ای به جزء ضمیمه‌های (الف) و (ب) که طبق بندهای (۳) و (۴) فو به تصویب رسیده یا اصلاح شده باشد، در مورد تمامی اعضای این پروتکل ۶ ماه بعد از تاریخ مکاتبه امین اسناد با اعضای مزبور در مورد تصویب یا اصلاح ضمیمه، لازم‌الاجرا خواهد شد. جزء در مورد اعضایی که ظرف مدت مزبور عدم پذیرش ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه را به طور کتبی به امین اسناد اعلام کرده باشند. ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه در مورد اعضایی که از اعلام عدم پذیرش خود انصراف داده‌اند در نودمین روز بعد از تاریخ دریافت اعلام انصراف مزبور توسط امین اسناد، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۶- اگر تصویب ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه مستلزم اصلاح این پروتکل باشد، آن ضمیمه یا اصلاحیه ضمیمه تا قبل از اینکه پروتکل لازم‌الاجرا نشود، لازم‌الاجرا نخواهد شد.

۷- اصلاحیه ضمیمه‌های (الف) و (ب) این پروتکل طبق رویه مذکور در ماده (۱۹) تصویب و لازم‌الاجرا خواهد شد مشروط بر اینکه هر اصلاحیه ضمیمه (ب) تنها با موافقت کتبی عضو مربوط تصویب گردد.

ماده ۲۱

۱- هر عضو یک رأی خواهد داشت مگر در مواردی که در بند (۲) زیر پیش‌بینی شده است .

۲- سازمانهای وحدت اقتصادی منطقه‌ای در موضوعاتی که در حیطه صلاحیت آنها است، از حق رأی خود با تعداد رأی‌هایی معادل تعداد دولتهای عضو خود که عضو این پروتکل هستند، استفاده خواهند کرد. در صورتی که هر یک از دولتهای عضو چنین سازمانی از حق رأی خود استفاده کند، سازمان از حق رأی خود استفاده نخواهد کرد و برعکس.

ماده ۲۲

دبیرکل سازمان ملل متحد، امین اسناد این پروتکل خواهد بود.

ماده ۲۳

۱- این پروتکل برای امضاء مفتوح خواهد بود و منوط به تنفیذ پذیرش یا تصویب کشورها و سازمانهای وحدت اقتصادی منطقه‌ای که عضو کنوانسیون هستند، می‌باشد، این پروتکل در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک از تاریخ ۱۶ مارس ۱۹۹۸ الی ۱۵ مارس ۱۹۹۹ (۱۳۷۶/۱۲/۲۵ الی ۱۳۷۷/۱۲/۲۴ هجری شمسی) برای امضاء مفتوح خواهد بود. این پروتکل بعد از تاریخ بسته شدن آن برای امضاء برای الحاق مفتوح خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب، تأیید یا الحاق نزد امین اسناد تودیع خواهد شد.

۲- هر سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که بدون آنکه کشورهای عضو آن عضو پروتکل باشند عضو این پروتکل می‌شود، نسبت به کلیه تعهدات به موجب این پروتکل ملزم می‌باشد. در مورد سازمانهای مزبور که یک یا چند کشور عضو آن، عضو این پروتکل باشند، سازمان و کشورهای عضو آن باید در مورد مسئولیتهای مربوط خود برای اجرای تعهداتشان به موجب این پروتکل تصمیم‌گیری کنند. در چنین مواردی، سازمان و کشورهای عضو آن مجاز نخواهند بود به طور همزمان حقوق مربوط به این پروتکل را اعمال کنند.

۳- سازمانهای وحدت اقتصادی منطقه‌ای باید حدود صلاحیت خود را در مورد موضوعاتی که در این پروتکل مورد حکم قرار گرفته است، در اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق خود تبیین کنند. این سازمانها همچنین باید امین اسناد را که به نوبه خود بقیه اعضا را مطلع می‌سازد، در جریان هر تغییر اساسی در حدود صلاحیت خود قرار دهند.

ماده ۲۴

۱- این پروتکل در نودمین روز بعد از تاریخی که حداقل (۵۵) عضو کنوانسیون، که شامل آن دسته اعضای مندرج در ضمیمه (۱) باشند که در مجموع حداقل ۵۵٪ کل میزان انتشار دی‌اکسیدکربن سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) اعضای مندرج در ضمیمه (۱) را تولید کرده‌اند، اسناد مربوطه به تنفیذ، پذیرش، تصویب، یا الحاق خود را ارائه دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- از نظر این ماده «میزان انتشار کل دی‌اکسیدکربن اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در سال ۱۹۹۰ میلادی (۱۳۶۹ هجری شمسی) به معنای مقداری است که در زمان تصویب این پروتکل یا قبل از آن توسط اعضای مندرج در ضمیمه (۱) در اولین مکاتبات ملی آنها طبق ماده (۱۲) کنوانسیون ارایه کرده‌اند، ذکر شده است.

۳- این پروتکل در مورد هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای که بعد از انجام شرایط مندرج در بند فو، این پروتکل را تنفیذ، قبول یا تصویب کند یا به آن ملحق شود، در نودمین روز پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- از نظر این ماده، هر سندی که توسط سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای تودیع گردیده، علاوه بر اسناد تودیع شده توسط کشورهای عضو این سازمان محاسبه نخواهد شد.

ماده ۲۵

هیچگونه حق شرطی را نمی‌توان برای این پروتکل منظور نمود.

ماده ۲۶

۱- در هر زمان پس از گذشت سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا این پروتکل برای یک عضو آن عضو می‌تواند با ارسال اطلاعیه کتبی به امین اسناد از این پروتکل کناره‌گیری نماید.

۲- این کناره‌گیری بعد از خاتمه یکسال از زمان دریافت اطلاعیه کناره‌گیری توسط امین اسناد یا تاریخ مؤخری که ممکن است در اطلاعیه انصراف تعیین شده باشد، قابل اجرا خواهد شد.

۳- اعلام انصراف هر عضو از کنوانسیون به عنوان انصراف از این پروتکل نیز تلقی می‌گردد.

ماده ۲۷

نسخه اصلی این پروتکل که متن‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیولی آن از اعتبار یکسان برخوردار هستند نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد.

تنظیم شده در کیوتو در دهمین روز دسامبر هزار و نهد و نود و هفت میلادی (۱۳۷۶/۹/۱۹ هجری شمسی).

ضمیمه (الف)

گازهای گلخانه‌ای

دی اکسید کربن (CO₂)

متان CH₄

اکسید نیتروژن (O₃)^۲ (N₂O)

هیدروفلوروکربن‌ها (HFCs)

پرفلوروکربنها (PFCs)

سولفوروهگزا فلورید (SF₆)

طبقه‌بندی بخش‌ها / منابع

انرژی

احترآ سوخت

صنایع انرژی

صنایع تولیدی و ساخت

حمل و نقل

سایر بخشها

سایر

انتشار فرار ناشی از سوخت‌ها

سوخت‌های جامد

گازهای طبیعی و نفت

سایر

فرایندهای صنعتی

فرآورده‌های معدنی

صنایع شیمیایی

تولید فلزات

سایر تولیدات

تولید هالوکربن‌ها و سولفوروهگزاfluorید

مصرف هالوکربن‌ها و سولفوروهگزاfluorید

مصرف حلال‌ها و دیگر محصولات کشاورزی

تخمیر روده‌ای

مدیریت کود

کاشت برنج

خاک‌های کشاورزی

سوزاندن تجویز شده زمینهای هموار

سوزاندن باقیمانده مواد کشاورزی در مزارع

سایر

دفع ضایعات جامد روی زمین

مدیریت فاضلاب

سوزاندن مواد زاید

سایر

ضمیمه (ب)

اعضاء تعهدات مربوط به حد کمی میزان انتشار یا کاهش (تغییر درصد از سال یا دوره مبنا)

استرالیا □ ۱۰۸

اتریش □ ۹۲

بلژیک □ ۹۲

× بلغارستان □ ۹۲

کانادا □ ۹۴

× کرواسی □ ۹۵

× جمهوری چک □ ۹۲

دانمارک □ ۹۲

× استونی □ ۹۲

اتحادیه اروپا (۱) □ ۹۲

فنلاند □ ۹۲

فرانسه □ ۹۲

آلمان □ ۹۲

یونان □ ۹۲

مجارستان □ ۹۴ ×

ایسلند □ ۱۱۰

ایرلند □ ۹۲

ایتالیا □ ۹۲

ژاپن □ ۹۴

لتونی □ ۹۲ ×

لیختن اشتاین □ ۹۲

لیتوانی □ ۹۲ ×

لوکزامبورگ □ ۹۲

موناکو □ ۹۲

هلند □ ۹۲

نیوزیلند □ ۱۰۰

نروژ □ ۱۰۱

لهستان □ ۹۴ ×

پرتغال □ ۹۲

رومانی □ ۹۲ ×

فدراسیون روسیه □ ۱۰۰ ×

× اسلوواکی □ ۹۲

× اسلوونی □ ۹۲

اسپانیا □ ۹۲

سوئد □ ۹۲

سوئیس □ ۹۲

× اکراین □ ۱۰۰

پادشاهی بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی □ ۹۲

ایالات متحده آمریکا □ ۹۳

× کشورهای که در حال فرآیند عبور به سوی اقتصاد بازار می‌باشند.

(۱) اتحادیه اروپا و کشورهای عضو آن تعهدات مربوط به خود به موجب بند (۱) ماده (۳) را طبق مفاد ماده (۴) انجام خواهند داد.